

HESTHOLMABLADET

nr 3 september 2023

Välkommen till ett nytt nummer av Hestholmabladet!

Det blir höst och det betyder inte bara mörka kvällar och tröja på. I Hästholmen betyder det även lite färre ställen att handla på. Fortfarande kan vi handla trevliga saker på Retro och mat varannan tisdag på REKO men när vi vill ha mjölk, fil eller jäst till bröd får vi lämna orten.

Kanske behöver det inte alltid vara så! Det finns i varje fall en gosse som gärna ändrar på det. Om någon ställer upp ... Läs detta korta brev.

Hej alla Hästholmenbor!

Jack Berggren heter jag och är etableringsansvarig på 24Food.

Vi letar nu en samarbetspartner på er ort. Hästholmen har onekligen alla förutsättningar för en verksamhet av detta slag.

Vi på 24Food kan erbjuda en helhetslösning baserat på ett hyresupplägg. På det viset krävs en väldigt liten investering. Vi på 24Food tar helt enkelt den största risken 😊

Kontakta mig om det kan vara av intresse:

072 963 37 39 jack@24food.se

Något för byalaget och kommunens näringslivs-chef att ta tag i och ett ämne att lyfta på det öppna huset i oktober.

Tidningen är delvis en återblick av sommaren men det finns även framåthändelser. Störst är kanske att Vätterhästen nu är i full blomstring. Seglarna i Hjo kan återta traditionen att avsluta säsongen med schnitzel på Vätterhästen.

Lisa i ARV har tidningens längsta artikel denna gång. Hon jobbar idogt för vårt vatten, mot föroreningar i Vättern. Intressant att läsa om de juridiska turerna.

Det finns mer natur i tidningen, bland annat om Mörka hål på Omberg. Och kalendern når ända fram till julveckan. Oj, vad det går!

Det finns frukt till den som vill hos många Hästholmabor. Videgatan 1 har varsegod-lappar på staketet. Heder åt detta! Den som vill ge eller få frukt kan även kontakta byalagshjälpen.

Redaktionskommittén genom Katarina

Nu ska bygdegården renoveras

I början på november sätter arbetet igång med att renovera bygdegården. Hästhalmens bygdegårdsförening har beviljats ett statligt bidrag från Boverket på drygt 850 000 kronor för arbetet.

-Vi är jättegglada och oerhört tacksamma för detta bidrag, säger Camilla Linusson, ordförande i Hästhalmens Bygdegård & Byalagsförening. Förra året fick vi avslag, men i år var det vår tur.

Totalt fick 58 föreningar i Sverige, varav 17 bygdegårdar, dela på närmare 33 miljoner kronor från Boverket. Bygdegårdarna fick 7,5 miljoner. Bidraget går till att lägga nytt tak och förbereda för en framtida solcellsanläggning samt att tillgänglighetsanpassa lokalen och att göra förbättringar i köket.

- Äntligen kan vi renovera taket, som läckte på flera ställen när jag tog över som ordförande 2017. Vi har lappat och lagat, men nu ska det bli skönt att få ett heltäckande skydd på huset, säger Camilla

Boverket står för 50 procent av totalkostnaden och Ödeshögs kommun för cirka 30 procent. Resten får föreningen själv bekosta.

Under renoveringstiden är bygdegården stängd för uthyrning. Arbetet beräknas vara klart i början av nästa år. Birgitta

Skänk en slant till bygdegårdens insamling:

Bynn-Bössan för Världens barn!

Pengarna betalas in direkt till:

<https://bossan.varldensbarn.se/bynn-boessan>

Insamlingen pågår till och med sista oktober

Varje krona dubblas av Akelius Foundation!

Öppet hus om Hästholmens framtid

- Välkommen på Öppet hus om Hästholmen, hälsar Peter Kenell, VD för Ödeshögsbostäder (ÖBO).

Torsdagen 12 oktober anordnar ÖBO och Ödeshögs kommun ett Öppet hus på Hélènes Café & Bistro i Hästholmens hamn. Temat är Hästholmens framtid. Kommunen och ÖBO vill presentera planer på framtida utveckling i Hästholmen.

Det kommer att handla om Hästholmen i stort, berättar Peter Kenell. Några aktuella frågor är hamnen, framtida byggnation och nya busshållplatsen. Men vi vill också hämta in synpunkter från Hästholmensborna, säger han.

Förutom ÖBO kommer det att finnas representanter för samhällsbyggnadsförvaltningen, tekniska kontoret och näringslivs-kontoret på plats. Öppet hus pågår mellan klockan 15 och 19.

-Tanken är att man kan mingla runt och prata med dem man vill, förklarar Peter Kenell och tillägger att besökarna bjuds på fika.

Birgitta

2 Rödingen - ett fritids mitt i naturen

På Fritidshemmet Rödingen har vi detta läsår elever från åtta olika klasser, vilket troligen är ganska unikt för ett fritidshem. De flesta elever går i Rök skola men några av barnen går på Fridtjuv Bergskolan i centrala Ödeshög. Då vi profilerat oss "Natur och Uteliv" får nämligen barn från hela kommunen välja att gå hos oss.

Detta läsår är det Marie Hagbom från Orlunda utanför Vadstena och undertecknad, Camilla Linusson från Hästholmen, som tar hand om de härliga eleverna på Rödingen.

Vi kommer att öka vår närvaro på Omberg under detta år, då vi vill förlägga en större del av vår undervisning i skogsmiljö. Vi kommer att lära ut eldkunskap, allemansrätt, laga mat tillsammans, upptäcka djur och växter, vandra till spännande platser, klättra i träd, läsa läxor och mycket annat!

Vi kommer att påbörja ett projekt som vi kallar "Trolltider", där vi inspireras av sagor om Ombergstrollen och sägner om Drottning Omma. Möjligen kommer det att flytta in lite troll här och där på bästa Berget! Håll utkik!

Tyvärr går det inte längre att följa våra äventyr på facebook. Vi får hoppas att vi stöter på varandra i verkligheten istället. Och var tredje månad blir det som vanligt rapport från något av våra äventyr här i Hestholmabladet.

Under sommaren har vi bland annat spelat fotbollsgolf på Sjöstorps Gård, åkt båt med Lasse Tiderman på John Jennings, cyklat i lång karavan till stenstranden bortom Sverkerkapellet och gosat med lammungar, kycklingar, salamandrar och hästar på Lycketorps Gård. Kycklingarna som vi kläckte från ägg i påskas hade nu blivit till stora höns och tappar!

Camilla

Det blir tvåaffär på Sverkerstigen

Det nedbrunna huset vid infarten, som har sett sorgligt ut ända sedan i november, har nu äntligen rivits. Saneringsföretag arbetar intensivt med att sanera de delar som går att rädda i huset.

Carina Folkesson, ägare av huset, berättar att Jocke Bygg håller i totalentreprenaden och att det känns väldigt bra. Huset kommer att återbyggas så gott det går.

Carinas plan är att få huset levande med produktion och fysisk butik där hon kan tillverka och sälja sina ekologiska tvålar och andra vårdande produkter. Hon ser fram emot att flytta in sitt företag Grön Lycka i Hästholmen.

Camilla

Mörkahålkärret - vad, hur och varför?

Den här intervjun ska handla om våtmarker. Som kunnig hjälp har jag Ellen Hultman. Hon har jobbat med den här frågan ganska länge och är väl insatt. Vi åker upp på Omberg och Ellen guidar mig ner till Mörkahålkärret.

Först lite om vokabulären kring våtmarker. Vad skiljer till exempel sumpskog från rikkärr. Att detta är ett rikkärr ser man bland annat på att det är rikt på orkidéer. Här finns minst åtta av landets 43 orkidéer. Orsaken är att det finns kalk i marken.

Myr är ett samlingsnamn för alla öppna våtmarker. Mossar får vattnet endast från ovan, medan ett kärr även får vattnet från kringliggande marker.

Nå, varför intresserar man sig idag för att skapa och behålla våtmarker? För länge sedan var det marker där man kunde samla gräs för djurens behov under vintern. Det jag själv fick lära mig om våtmarker, när jag utbildade mig till jägmästare, var att utdikning gör marken torrare och bättre för att odla skog. Idag har det vänt. Nu handlar det främst om ett sätt att binda kol i marken, att bevara våtmarker, så att de inte bidrar till utsläpp av koldioxid – och därmed till klimatförsämring - vilket ju är ett av vår tids stora problem. Men också, som i det här fallet, att bevara och vårda sällsynta arter.

Ellen Hultman pekar på den vackert rostfärgade vitmossan som har så stor betydelse för att binda koldioxid.

Förändringen i synen på våtmarker började ta fart kring år 2000. Det ökade ytterligare från ungefär år 2017 när staten avsatte pengar för att "återställa naturens egen förmåga att reglera vattenflöden".

Hur går det till när man idag återställer våtmarker eller jobbar med att bevara de som finns? Enkelt uttryckt kan man säga att det handlar om att på enklaste sätt förhindra vattnet från att rinna bort alltför snabbt. Man kan till exempel lägga tillbaka bortrensad sten i ett vattendrag eller trycka ner grenar och stammar i ett dike i skogen.

Sven

**När du vill hyra bygdegården
ring Gunnel Kellander 070 322 30 24**

Bakgrund till ärendet vid Karlsborgs flygplats som Aktion Rädda Vättern nu överklagar till Högsta Förvaltningsdomstolen

Den svenska Försvarsmakten vill snabbt rusta upp för att motsvara riksdagens ökande bidrag av skattepengar. Detta ska ske bland annat genom ökad övningsverksamhet med fler skott, raketer och granater, utökade skjuttider, fler flygrörelser. Då behövs nya miljötillstånd. Verksamheterna måste prövas mot kringboendes miljö och hälsa.

Men försvarsledningen kräver att militärerna själva ska bestämma och medborgarna ska inte ens informeras. Förra året krävde de ett undantagstillstånd från miljölagstiftningen under fem år. Regeringen föreslog istället att ändra i Miljö-Prövnings-Förordningen och att tidsbegränsa detta undantag till i första hand ett år och endast i samövningar med Nato. Ännu i början av september har detta förslag inte blivit verkställt, sannolikt för att många remissinstanser var starkt emot.

Hösten 2013 konstaterades att Karlsborgs flygplats vid Vätterns strand är förorenad med brandskumkemikalier (PFAS). Extremt höga gifthalter har hittats i grundvattnet: 2 411 430 nanogram PFAS-4 per liter. Det är bland de högst uppmätta halterna i Sverige. (Dansk gränsvärde för PFAS-4 i dricksvattnet är 2 ng/l.) Trots att det har gått tio år sedan upptäckten har ingen sanering kommit i gång. Försvarsmyndigheterna har istället försökt få tillstånd att dränera flygfältet, sänka grundvattennivån och pumpa ut förorenat vatten i Vätterns vattenskyddsområde.

Om försvarets undantagstillstånd redan varit gällande, hade grävningarna för dräneringsrör varit i gång redan 2014, när Fortifikationsverket första gången ansökte om dispens och tillstånd för markavvattning. Tack vare att det krävdes tillstånd blev de ansvariga tvungna att ta hänsyn till att området är förorenat. När man äntligen 2018 ansökte om tillstånd för dränering hade den så stora brister, att Mark- och Miljödömsstolen föreslog att den skulle avvisas av Regeringen, som är beslutande i försvarsfrågor.

Parallellt med markavvattningsansökan har Fortifikationsverket (markägare) försökt tjuvstarta ett dräneringsarbete av själva landningsbanan, genom att kringgå länsstyrelsen och endast anmäla en "bankantsdränering" till Försvarsinspektören för Hälsa och Miljö (FIHM), försvarets egen tillsynsmyndighet. FIHM godkände planerna utan att kräva någon som helst rening av dräneringsvattnet och utan att ens informera närmaste jordbrukande gränsgrannar. Aktion Rädda Vättern upptäckte vad som var på gång och överklagade. Regeringen stoppade till sist planen, först genom inhibition och därefter återförvisades den för omarbetning.

Hösten 2021 gjordes ett nytt försök att driva igenom "bankantsdräneringen" separat. Nu skickades ärendet på remiss till berörda, så som lagen kräver. Försvarsmakten svarade att dräneringsarbetet inte hade någon miljöpåverkan överhuvudtaget! Försvarsledningen krävde i strid med miljöbalken att få gå in och gräva i förorenat område utan tillstånd, utan anmälan och utan några villkor!

De flesta remissinstanser var kritiska. Ansökan lades på is i väntan på att regeringen skulle ta beslut i det större markavvattningsärendet. Men nu har regeringen beslutat. Den 27 april 2023 godkände regeringen markavvattningen, med ännu lägre krav än Länsstyrelsen, som föreslog att 99 procent skulle renas, regeringen har backat till 95% rening. Detta är särskilt allvarligt i en sjö som Vättern, som har en omsättningstid på ca 60–70 år. Alla gifter som tillförs stannar alltså mycket länge.

Försvarsmaktens hantering av detta enskilda miljöärende, gällande Karlsborgs PFAS-förorenade flygplats, visar hur farligt det vore att deklarerat miljömässigt undantagstillstånd. Lösningen är i stället att ge ökade resurser till de miljömyndigheter som ska hantera försvarets behov av snabba beslut. Med ökad kompetens och självständig roll hade både Länsstyrelsen och Försvarsinspektören redan 2009 kunnat informera Försvarsmakten om att en strandtomt vid en av Sveriges viktigaste dricksvattentillgångar är en olämplig plats för en militär flygplats. Om den egna miljöprövningsenheten, FIHM, får kompetensförstärkning kan den själv inse att Karlsborgs flygplats måste saneras, innan det överhuvudtaget kan bli tal om dräneringsarbete.

Aktion Rädda Vättern vill att den svenska regeringen ska upprätthålla Sverige som en rättsstat och avvisa Försvarsmaktens krav. Därför överklagar vi nu regeringsförslaget till Högsta Förvaltningsdomstolen. Vi anser att Regeringens beslut är olagligt, vårt svar ska lämnas innan den 29 september 2023.

Elisabeth Lennartsson, ordförande Aktion Rädda Vättern

Stationshus för sjöräddare

Sjöräddningssällskapet i mellersta och norra Vättern täcker området från Hjo/Hästholmen till Askersund. En insamling pågår för att kunna bygga klart ett stationshus i Motala som gör att de frivilliga sjöräddarna får en samlingsplats, en övningsplats och en plats att förvara utrustningen.

På denna länk kan ni läsa om stationshusprojektet:

<https://www.sjoraddning.se/artiklar/mot-fullbordandet-av-stationshusprojektet-i-motala>

När du vill ha mat kom till REKO på Stationsvägen
alla udda veckors tisdag kl 18 - 18.30

Hur har sommaren varit ? Gröna Golfen

Det har varit ett uppsving på Gröna Golfen i år. Det har vi alla sett som haft vägarna förbi, det har varit någon och spelat hela tiden. Lovisa Lindstrand har inte räknat samman statistiken än, men hon tror på en markant procentuell ökning.

I våras kom idén att låta kreativa kulturutövare smycka varsin bana. Först målade Ellen Keys förskola och fritidshemmet Rödningen. Sedan illustratören Bettina Johansson och illustratören och författaren Emma Adbåge. Därefter kom konstnärsparet Ganga Roslin Bladh och Rurik Bladh. Sist ut var konstnärerna, dotter och far, Moa och Lasse Frisk. Däremellan har Lovisa dragit lite med penseln själv. Konstnärerna fick fem färger att välja bland och temat var djur och natur, i övrigt fick de fria händer att skapa sina egna motiv.

-Jag har bara fått bra respons, säger Lovisa. Någon tyckte det var som en utställning, någon annan tyckte om att bara sitta och hänga där. Många säger att de blir glada av att kunna spela minigolf i Hästholmen, att det är något lekfullt och att det är "fint med lite färg".

Lovisa är tacksam över att alla grymma illustratörer och konstnärer ville komma och måla och är nöjd med att allt fungerar så bra med självbetjäning.

Nästa säsong hoppas hon kunna utveckla konceptet ytterligare, så att det blir ännu mer en mötesplats. Hon tycker det är viktigt att behålla lekfullheten och att människor ska tycka det är kul att besöka golfen. Några fler konstnärer är på gång till våren och hon planerar också för en offentlig utställning på golfen i samband med Kristihimmelsfärdshelgen, som man kommer att kunna anmäla sig till. Mer info om det kommer längre fram!
Camilla

Hur har sommaren varit Fabian ?

Fabbes kiosk tackar för sig

- Jag vill tacka alla kunder som handlat i min badkiosk, hälsar Fabian Wilén, 17 år, som nu stänger sin kiosk för gott.

Vädret var inte det bästa under de veckor Fabbes kiosk höll öppet i Hästholmens hamn i somras. Det påverkade förstås försäljningen.

- Det har gått sådär, säger Fabian, som ändå är nöjd. Det har varit roligt att ha kioskförsäljning i hamnen under några somrar. Men nu är det slut för Fabians del.

Kiosken har varit inhyst i en av de små stugorna i hamnen men nästa år blir den åter en övernattningsstuga.

Fabian går andra året på bygglinjen i Mjöby och har under sommaren även jobbat på byggföretaget Peab i Ödeshög.
Birgitta

Byalagshjälpen fortsätter

Hur har sommaren varit? Hagabergs Trädgård

Under odlingsperioden kan man med litet planering köpa nästan all sin mat i Hästholmen. I Hagabergs Trädgård är det enkelt att handla grönsaker. Tina berättar att det har varit en fin säsong för hennes trädgård. Hon märker tydligt intresset för odling och alla växter, som hon hade till försäljning, tog slut.

- Många kunder har också gärna diskuterat odling under besöket i växthuset vilket har varit jättekul och intressant, säger Tina. Skördarna har varit stora och fina och än finns det mycket kvar innan höstsäsongen är slut.

Även om vädret varit lite sämre under senare delen av sommaren så har det inte påverkat odlingarna i växthuset.

Utställningarna i passagen mellan butiken och växthuset har varit en mycket trevlig och uppskattad extra krydda i år och Tina tycker att det skulle vara roligt att fortsätta med det även nästa år.

- Jag känner mig tacksam för ännu en fin säsong som dessutom inte är slut än, säger Tina.
Katarina

Hur har sommaren varit ? Västergårdens ställplatser

- Vi har haft en bra sommar, säger Frida Wissman, som driver Västergårdens ställplats i Hästholmen.

Husbilarna har anlant i en strid ström till ställplatsen som är belägen söder om Hästholmen, med fantastisk utsikt över Vättern. Att vädret var lite sämre i juli märktes inte på bokningarna.

- Nej, vi har inte upplevt någon svacka på grund av vädret, säger Frida, som har haft många internationella gäster, främst från Tyskland och Nederländerna. Många gäster som har varit här tidigare återvänder gärna. En tysk familj som varit här förut stannade en hel vecka i somras.

Frida tycker att gästerna sköter sig bra och Västergården får ofta beröm för att det är rent och snyggt på ställplatsen. Det gästerna saknar är att kunna ta en varm dusch. Frida berättar att de nu planerar för att ordna fram varmvatten till servicehuset.

- Vi vill satsa på soluppvärmt vatten, säger Frida.
Birgitta

Hur har sommaren varit, Stocklycke?

Det har varit lugnare än tidigare år. Så beskriver Håkan Wiksell sommaren på Stocklycke vandrarhem, som han driver tillsammans med sin fru Ulrika Landin. De har haft öppet hela sommaren men beläggningen har varit väldigt väderberoende. När det har regnat som mest har gästerna uteblivit.

Till hösten planerar de att ha öppet vissa helger. Information finns på hemsidan www.stocklycke.se.
Birgitta

Hur har sommaren varit? Vätterhästen

Sedan vi öppnade den 12 augusti, i helrenoverade lokaler, så har vi haft över 500 matgäster. Glädjande nog så är intresset för Vätterhästen och dess historia mycket stort. Vi möter gäster som firat både dop och födelsedagsfester här på Vätterhästen och traditionen håller i sig. Många har en historisk förankring hit och vi har i dagens läge fått över 830 följare på Facebook och 220 följare på Instagram.

Vi har lagt upp en egen hemsida www.vatterhasten.se där man kan boka bord och förbeställa bland vår meny vad man önskar äta. Detta är säkraste sättet att boka hos. Eftersom vi är ute efter att minimera matsvinnet så är det för oss bästa sättet att förboka så vi vet hur mycket varor som vi skall ta hem till varje helg. Här på förbokningen kan man också lägga in om någon i sällskapet har allergi och man kan också lägga in om man önskar glutenfritt så fixar vi det med. På hemsidan kan man utöver menyn även läsa mer om vårt Café och vi delar också med oss om historien om denna fantastiska byggnad. Vi har konstaterat att efterfrågan på Vätterhästens Schnitzel har varit stor och många har kommit hit och ätit med god aptit.

Aktuellt

I vårt Café finner man inte bara kaffe, te, bakverk och smörgåsar. Efterfrågan har varit stor på något mera lunchaktigt också. Därför kommer vi att komplettera även med lättare rätter som till exempel: Rostbiff och potatissallad, Bakad potatis med kalla röror, Lunchschnitzel, Pytt-i-panna eller vad helst vår eminenta kock Tobias hittar på.

Vi kommer att hålla öppet hela hösten torsdag – söndag, med ovanstående koncept, ända fram till mitten av november då vi de sista veckorna före jul kommer att köra julbord. Vi håller just nu på att planera detta julbord så håll ögonen öppna på vår hemsida för att boka. Följ oss också gärna på Facebook och Instagram där vi varje vecka lägger upp ny och mer info om Vätterhästen.

Välkomna! Sverker och Susan

Hur har sommaren varit Ellen?

Vi hade fyra kvällar med program under sommaren, berättar Margareta Karlsson, styrelseledamot i Elen Key-sällskapet. Det är glädjande att det blir fler och fler, fortsätter hon. Medlemsantalet i föreningen ökar för varje år. Nu är vi cirka 300 medlemmar. Tyvärr är det ibland så att vi inte kan ta emot alla som vill komma till mötena.

Susanna Alakoski kunde tyvärr inte komma och föreläsa i år. Vi har förhoppningen att hon kommer nästa år. Något som man satsar på är att försöka få fler skolbarn att komma till Strand. Elen Key skrev ju boken "Barnens århundrade" som publicerades år 1900.

Det vore därför passande att få hit barnen och berätta om Elen Key och hennes liv, avslutar Margareta. Sven

Hur har sommaren varit i hamnen?

Lasse Tiderman tycker att sommaren som hamnvärd har varit trevlig.

-Jag har ju alltid gjort det här, så det är ingen större skillnad, säger Lasse.

Tjänsten löper ända till årsskiftet, men det verkar som att han får fortsätta även nästa år, då det är viktigt att någon ser till att ankommande båtar får ett bra mottagande och att någon ser över vad som behöver åtgärdas i hamnområdet.

Positivt är att hamnen har fått ny belysning. Det har varit färre gästbåtar än vanligt, bara 130 stycken, vilket mycket berott på vädret. Den nya, ombyggda parkeringen har inte medfört några problem. Tvärtom även om det var ganska stressigt innan allt var klart. Betalning genom automat har fungerat bra utom när den var trasig. Camilla o Sven

Hur har sommaren varit på 31:an ?

Sommaren har varit mycket bra, berättar ägarna, Karolina och Håkan Johansson. Ännu bättre än förra sommaren, cirka 1500 personer per dag!

- Till det krävs en massa personal, 18 stycken i år. Utan dem skulle vi inte klara oss, säger Håkan.

Söndagen den 27 augusti är sista dagen som glassbaren är öppen för denna säsong. Att glassbaren är mycket populär och vida känd gör förstås att den drar till sig så mycket folk. Även många kändisar. I år var till exempel riksdagens talman, före detta Hästholmabon Andreas Norlén här. Igen! Och Dragovitz var här många gånger.

Vid ett bord sitter några stamgäster. De tycker att det är ett suveränt ställe som de besöker många gånger varje sommar.

-Det är ju inte bara glassen. Utan även servicen. Och så huset som är så charmigt. Att han tagit vara på den här gamla ladan.

Flera matvagnar har stått utanför 31:an i sommar. Hestholmabladet talar med en av de flitigaste besökarna - Serdar Yildiz. Han är ägare av foodtrucken Smashing Burgers och han är nöjd med sommaren i Hästholmen. Trots regn och tråkigt väder valde många att komma till trucken och köpa hamburgare. Han vill tacka alla som har besökt dem och framförallt vill han tacka Karolina och Håkan på 31:an som gjort detta möjligt. Han hoppas på en repris nästa sommar!

Camilla o Sven

Vi samarbetar med

Retrobutikens sommar

En höstlördag besöker jag Retrobutiken och Phoebe Sehlin för att höra hur sommaren har varit. Själv kan jag konstatera att det kommer kunder hela tiden. En kund köper en hel service med tallrikar, små och stora, flata och djupa, koppar, tillbringare, terrin, uppläggningsfat, kanna, med mera.

En annan kund vill gärna köpa en stor vas men vet inte om hon vågar. Hon är rädd att hon tar hem spöken. Hon har råkat se ett avsnitt av tv-serien "Det okända". En annan kund övertygar henne om att det bara gäller gamla möbler, en knarrande gungstol eller soffa. Hon slår till och handlar.

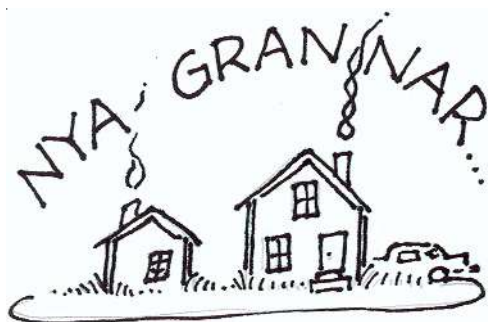
När nästa kund köper två bestick ringer en godissugen i den lilla klockan på Vätterbodens disk. Susan hinner inte med sin bod när det är mycket att göra på Vätterhästen så Phoebe serverar godisförsäljningen. Fikat har flyttat in.

Det är inte alla dagar som det är sådan här rusch, berättar Phoebe. Ibland kommer ingen alls. Sommaren blir inte riktigt som Phoebe väntat sig. Hon har trott på flera besök men inser också att det tar tid att arbeta in ny verksamhet. Augusti är butikens bästa månad hittills och turisterna handlar när de väl hittar hit.

Gäster på Vätterhästen avslutar gärna vistelsen i Hästholmen med ett besök i Retro. För Hästholmabor, som redan har "allting", blir Retro nog i första hand en presentaffär. Under årets sista kvartal har Phoebe öppet lördagar och söndagar men säger samtidigt att den kund som behöver en present en vardag kan ringa henne.

Retro är en second-hand-butik fylld med goda grejer och Phoebe räknar med att fortsätta.

- Jag tror på det här, säger butikens innehavare. Katarina

På Stationsvägen växer det upp nya hus.
Nu hälsar vi två familjer välkomna till Hästholmen.

Andreas och Isabella Konradsson med sönerna
Espen och Sixten i nr 19
Eva-Lott och Sture Andersson i nr 23.

Hästholmladet ges ut av Hästholmens
Bygdegård & Byalag och trycks hos ABF

Bladets adress: Hestholmladet c/o
Ljungholm, Tägnegatan 6, 599 93 Hästholmen

Populärt att campa på Omberg

Det har blivit populärt att campa på Omberg med husbil. I fjol satsade Sveaskog på att erbjuda ställplatser för husbilar och husvagnar på olika platser på berget. En satsning som slagit väl ut. Vi har haft en mycket god beläggning i sommar, berättar Christer Samuelsson, som är områdesansvarig inom Sveaskog för Omberg.

Ställplatserna på Omberg går inte att boka i förväg, utan det måste ske samma dag. Fördelen är att det nästan alltid finns plats. Man betalar via en QR-kod på plats. Totalt finns 23 ställplatser på berget - tio vid Stocklycke samt ett mindre antal platser vid Almellyckan, Stocklycke hamn, Pers sten och Anudden. Platser är öppna från 1 april till 30 september.

I samband med satsningen på ställplatser gjordes även ett servicehus vid Stocklycke iordning. Där finns latrintömning för grå- och svartvatten samt möjlighet att fylla på färskvatten. Samtliga mulltoaletter på berget har också renoverats.

-Tidigare hade vi problem med att man ställde sin husbil lite varstans på berget samt tömde latrinvattnet i våra mulltoaletter, vilket orsakade skador på toaletterna, säger Christer, som gläds åt att dessa problem nu har försvunnit.

Under sommaren har även den handikappanpassade stigen vid Stocklycke renoverats. Birgitta

Traditionell kaninutställning

Den 5 augusti hade Västra Östergötlands Kaninavelsförening (VÖK) sin traditionella utställning i Hästholmen. För många blir det lite starten av utställningssäsongen. Vi hade 238 anmälda kaniner i tre klasser.

Vädret höll sig hyfsat. Vi var tacksamma för att det var uppehåll med solglimtar även om det blåste mellan varven. Det märktes att det var Kräftans dag. Många extra besökare som gick runt och studerade kaninerna.

* Flera juniorer var på plats och bästa junior blev Judith Larsson med en Liten Rex lux på 95 poäng. Man kunde genomgående se att flera djur inte riktigt var färdiga än men att det fanns potential. Så flera uppfödare kommer troligtvis att visa framfötterna under hösten.

* Ingela Larsson imponerade, tog både BIS och BIM med sina Tan. Hanen på 95,5 poäng och honan på 95 poäng.

* MiMa Kaningård fick hela 96 poäng på en grupp ungdjur. Så höga poäng tillhör inte vanligheterna. Inte lätt att få fram 3 - 5 individer som är så lika som möjligt.

Som vanligt krävs det många engagerade funktionärer både för det lilla och stora arbetet. I Hästholmen hjälpte många till. Allt från härliga Johnny Stolpe vid vågen till systrarna Svejld som hjälpte till att dela ut korten vid djuruttaget.

Som ordförande i VÖK är jag så tacksam över våra funktionärer och det engagemang de visar. Maria Säaf

En blåsig Kräftans dag

Vi höll nästan på att frysa ihjäl och blåsa bort när Kräftans Dag öppnade. Men det blev ändå en lyckad dag till slut!

Det var fullt drag i kräftbursuthyrningen, de tappra marknadsutställarna hade massor av gott och hantverkat att sälja, underhållningen var glad och medryckande, fyren blev välbesökt (92 personer på tre timmar, ett snitt på en person varannan minut...), både barn och vuxna pyntade asfalten med färgglada kriter.

*Camilla Linusson presenterar årets vinnare i kräfttävlingsen - Elias Tärning, här tillsammans med pappa Gabriel.
Foto: Birgitta Hellman Magnusson*

Zalhka, Zayn och Mohamed målar glassar på asfalten i hamnen. Foto: Camilla Linusson

Sjöräddningssällskapet kom med båt från sjösidan och svävarer från land. Lite senare anslöt även räddningsbåten från Visingsö. Många besökare klev ombord på båtarna. Hélènes Café & Bistro serverade buffé och lyxiga räksmörgåsar. Kaninutställningen i båtlanen lockade många som ville klappa kaniner och 31:an sålde glass för glatta livet.

Turistbyrån slog årets besöksrekord trots vädret och landade på 294 besökare. En kille på 3 år som hette Elias Tärning drog upp den största kräftan på 11,9 cm och vann en jätteglass på glassbaren. Nybörjartur för Elias som fiskade kräftor för första gången! Camilla

Den 30 september är sista chansen uppleva Vävda Rum

Under sommaren har bygdegården arrangerat två gemensamma konstvandringar med mobilen som redskap! Första tillfället samlades vi vid Guldkusten, "tränade" en stund med en virtuell gubbe och vandrade sedan mot Sverkerkapellet. Där fick vi uppleva ett vattenkonstverk med dystopiska inslag av klimatkris.

Vid utsiktsplatsen vid Ellen Keys Strand mötte vi några märkliga sagofigurer. Med vacker utsikt över Vättern och Hästholmen passade vi på att njuta av vår medhavda matsäck. Det avslutande kalejdoskopet i Klosterruinen var riktigt häftigt. Tre timmar varade upptäcktsfärden!

Andra tillfället omslöt vi av ord som flög i luften. Vid hållristningarna minglade vi runt bland lila renar och bakom minigolfbanan gick vi in i ett snurrande tält. Vist låter det coolt och annorlunda!

Det verkar tyvärr inte som att så många har gått runda själva. När Hestholmabladet kommer i brevlådan finns det några dagars sista chans att uppleva utställningen Vävda Rum. Den 30 september stängs appen ner. Camilla

Glöm inte blomkålsblasten

Ofta faller mycket av blomkålen bort som svinn – helt i onödan. Så istället för att rutinmässigt skära bort och kasta allt det gröna vill vi tipsa om en rad goda användningsområden. Lätt kokt eller ångad med lite smör får blasten nästan lite sparriskänsla. Du kan också strimla den tunt och fräsa i en wok.

Vill man behålla krispet är både blasten och själva blomkålen perfekta att pickla. Skär kålen i små buketter och strimla blasten. Lägg allt i en burk. Koka upp ½ dl ättiksprit, 1 dl socker och 1 ½ dl vatten, koka tills sockret löst sig och håll lagen över kålen. Efter ett dygn är det klart. Förvara i kylan. Ekolådan

Kommunmästerskap i

En sällsynt solig dag i augusti möts Boets och Hästholmens boulegång för en rafflande kamp! Det skrattas, skojas och retas.

-Vi åker inte så långt för att förlora, säger Hans Rydberg från Boet.

-Det minns ni väl, säger hans lagkamrat Stellan Tagesson. Boet vann ju alltid över Hästholmen i fotboll!

I Boets lag är det uteslutande män, alla tjejer har övergivit, säger grabbarna. I Hästholmens lag däremot är det en jämn fördelning av kvinnor och män, så Boet verkar lite avundsjuka på oss gällande just den biten.

När sammanräkningen av poängen startar lutar det först åt vinst för Boet, men när allt räknats klart visar det sig att Hästholmen ändå är bäst och vinner guld i kommunmästerskapet. Men det visste vi ju redan att vi var!

Boet är ju näst bäst, så de är glada ändå, men utmanar direkt Hästholmen på en returmatch på deras egen hemmaplan.

Hästholmens boulegång har kört spel varje tisdag under hela sommaren, förutom när det har regnat. Och regnat har det ju tyvärr gjort rejält denna sommar. Efter denna spännande match kör de några veckor till innan de ger sig för säsongen. Camilla

PS Ryktet säger att Trehörnas gäng vill delta nästa gång.

Hur har sommaren varit Ombergsboden?

- Det har varit en bra sommar, mycket lärorik, säger Carl Berglert på Ombergsboden.

Carl hade inte mycket erfarenhet av liknande arbete när han tog över, men han har lärt sig jättemycket under säsongen och det har varit väldigt roligt.

Självplocket har varit välbesökt och bären har gått åt bra. I år kom hallonen lite senare än vanligt, så hösthallonen finns förhoppningsvis kvar att plocka någon vecka in i oktober.

Regnet förstörde en stor del av jordgubbskörden, den tidiga sorten blev det god skörd av men den senare regnade tyvärr bort.

Carl vill tacka alla kunder och alla sina medarbetare (varav en är "tunnelvärdinnan" Ulla Hermansson) för en fin säsong!

Även i år är Fritidshemmet Rödingen inbjudna att besöka Ombergsboden för att plocka de sista sommarhallonen innan buskarna klipps ner. Det besöket sker lagom till att Hestholmabladet når Hästholmens brevlådor. Camilla

En vardagens konstnär

Under rubriken "Bland rosor och ensilagebalar – Jag målar vad jag ser" berättar Ila Örtlund i bygdegården om sig och sitt måleri. Det är ett inslag i Ödeshögs konstförenings serie "Lär känna bygdens konstnärer". De frånvarande går denna kväll miste om ett ovanligt bra föredrag.

Ila tar oss från Calcutta i Indien, där hon föds, till Kälkebo i södra Ödeshög där hon bor sedan år 2006 tillsammans med sin man Johan. Här upplever hon landskapet med ensilage och med dimma. Ila väljer sina motiv från landsbygd och närområde - skogen, trädgården och landskapet.

Ila är utbildad i trädgård av sin mormor i Kisa och i konst på Lunnevad, på Nordiska Konstskolan i Kokkola i Finland och på en målarkurs med vanitasmotiv - klocka, nyckel och ljusblått band.

I Kälkebo har paret inrett drängstugan till ateljé. Det är också där man möter Ila när Omkultur har sin konstrunda. Katarina

Konst i Hagabergs Trädgård

Under sommarsäsongen har det blivit ett flertal utställningar i Hagabergs Trädgård. Christina Korsell har iordningställt ett fint och ljust galleri i "mellanrummet" mellan butik och växthus.

Det har bjudits på barnkonst inspirerad av natur och återbruk av Fritidshemmet Rödingen, foto av Anders Magnusson, knappkonst och resefoton av Ulla och Anders Bergsten och skrotkonst av ZkrotLinuz.

Marie Hedeving har hunnit med två utställningsperioder. Först under Konstrundan i maj, då det kom hundratals personer, och sedan i augusti.

-Vad kul att så många har uppskattat mina tavlor, säger Marie.

Under konstrundan sålde hon fyra tavlor och det blev så lyckat att hon redan bokat upp sig till nästa års runda.

På Hagabergs Trädgård har vi också fått njuta av konst i butiken, foton av Barbro Nelly, akvareller av Margareta Holmberg och hantverk av Tina Tonk, Christina Korsells eget märke. Utvärderingsvis kan man konstatera att grönsaker, plantor, odlingsartiklar och secondhandkrukor passar utmärkt ihop med konst! Camilla

Nu är vindskydden invigda

Designritade, utformade och uppförda av femton skandinaviska arkitektstudenter finns nu tre platsdesignade vindskydd vid Tåkern och Omberg.

Vindskyddet vid Stora Klint på Omberg är byggt av 100 år gammalt lärkträ från Omberg och bjuder på en hisnande utsikt över Stora Broby och långt över slätten. Platsen kan nås från Almelyckan och Hjässatorget - det kommer vägbeskrivning till platsen. Det planeras också för eldstad och dass. Sveaskog har hand om drift och underhåll samt åtgärder runtomkring. De övriga två vindskydden finns vid Tåkern – ett vid Svålinge och ett vid Glånås. Camilla

Allt sker i bygdegården om inte annat sägs Oktober

Torsdag 5 oktober kl 19

Konsert "Ge oss ett annat namn!"

med Hawkey Franzén. Stig Dagermans 100 årsdag
Berättare: Inger Kroon. Musiker: Tony och Thomas Felix
och Hawkey. Entré 100 kr
Arr: Ödeshögs konstförening

Lördag 7 oktober

Kl 15 Birgittavandring med mäsas
Samling vid Pilgrimsparken

Kl 18 Västra Tollstad kyrka Mystik & jubel - från
medeltid till Bach med kör och orgel

Kl 19 Västra Tollstad skola, fotbollsplanen

Manifestation för Vättern. Eldkasar och klockringning

Vi tänder en eld och Västra Tollstad kyrka ringer i sina
klockor för Vätterns vatten. Runt hela sjön tänds
vårdkasar denna kväll för att påminna om hoten mot
vårt dricksvatten och de arter som lever i Vättern.

Torsdag 19 oktober kl 17 - 19

Inlämning i bygdegården av konstverk till
Konstsalongen "Din nästa" en regnbågsutställning
Alla konstnärer, professionella som amatörer,
är välkomna att bidra med två verk var.

Fredag 20 - söndag 22 oktober

Regnbågshelg - se program i spalten till höger

Lördag 28 oktober

Skrämmande middag på Hélènes Café & Bistro

Lördag 28 oktober kl 10-16, Näfstad Loge

Halloweenmarknad

November

Lördag 11 november kl 12 Gemensam avresa från
Mackaplan till naturum Tåkern. Kl 13-14 **Hur behöver
Östergötland anpassas för ett förändrat klimat?**

Vilka delar av Östergötland är känsligast?
Vad görs i dag och vad behöver göras mer?

Föredrag av Magnus Meteo Edström, klimatanpass-
ningssamordnare i länet. Gratis - även fikat!

Torsdag 16 november kl 18, Ålebäcken

Öringsafari med Gebbe Björkman som guide!

Vi samlas vid parkeringen ovanför Ålebäcken.
Ta med oömma kläder, ficklampa och ev.
polaroidglasögon.

Kostnad 50 kr. Anmälan Gunnel: 070-322 30 24

Lördag 25 november kl 10-16 **Julmarknad Tollstagar**

December

Lördag 2 december kl 10-16, Näfstad Loge **Julmarknad**

Söndagarna 3, 10 och 17 december, kl 6.30-9.30

Adventsfrukost på Hélènes Café & Bistro

Söndagen den 3 december kl 11, Hamnen **Adventsdopp i
badviken!** Arr: Vinterbadsällskapet Vätterns niporna

Tisdag 19 december kl 18, Stationsvägen **Extra festligt Jul-
Reko!** Producenterna bjuder på smakprov ur sitt sortiment.
Även hantverkare är välkomna till denna reko-utlämning.

Kom och mingla och lär känna Reko-konceptet!

Passa på att handla närproducerade julklappar!

Program för regnbågshelgen

Fredag 20 - söndag 22 oktober

Invigning fredag kl 18 på Saga bio av kommunalrådet
Jonas Andersson, filmen Pride

Lördag kl 11 - ca 21 Konstsalongen "Din nästa"

Invigning av konstverket "Samariten", som kommer att
pryda en vägg i bygdegården tillsvidare,
utlånad av en lokal samlare i Huskvarna.

Kl 12 Pride Dungeons & Dragons med
Shabnam Sam Ó Cleirigh

Kl 14 Lesbisk fika - Lesbisk Makt bjuder på fika och
berättar om sitt projekt för att skapa hbtqi-mötesplatser
för ungdomar på landsbygden plus visar kortfilmer i
samverkan med Cinema Queer on Tour.

Kl 16 Regnbågsbingo med Ann-Marie (Alex Majasdotter)
Bingo-standup på bred östgötska.

Kl 18 Knytpoesi Rainbow med öppen scen - Vill du
uppträda med musik, poesi, dans, jonglering eller vad du
önskar, anmäl dig till Camilla: 070 388 73 62.

Ta med vad du vill äta och dricka.

Snacks, dricka och korv finns till försäljning.

Bergstens bodar säljer regnbågshantverk och konst i
bygdegården under lördagen.

Lotteri på en tavla av Bernth Uhno

Söndag 22 oktober

Kl 11 - 16 Konstsalongen "Din nästa"

Kl 17.30 Samling vid "Undergången" vid Hästholmen infart
för en ljusparad

Kl 18 Västra Tollstad kyrka Regnbågsmässa: Allas lika värde
Johanneskören medverkar Johan Hansson, musiker. Hanna
Lagerlöf, präst. Kyrkan lysas upp i regnbågens färger av
Marcus Johansson

Övrigt under Regnbågshelgen:

* Regnbågsflaggan hissas vid infarten till Hästholmen och
utanför kommunhuset i Ödeshög!

*Prideprylar säljs under hela veckan i butiken Zmycka,
Storgatan 21 Ödeshög

**Titta efter NYA HÄNDELSER - och
eventuella ändringar eller inställda äventyr
på bygdegårdens anslagstavla vid
Mackaplan eller på hemsidan!
Skriv "Hästholmens Bygdegård"
i Googles sökfält så kommer den.**

Attraktivt boende i Hästholmen, Vätterns Pärla
Nybyggda radhus med 3 rum och kök på 77 kvm.
Hyresrätter med inflyttning 1/12 2023

Vid intresse ring 0142-136 60
eller maila på info@gotaforvaltning.se

!!

SIA STENKÄLLAN

Stenar-Hantverk-Loppis-Galleri

Säljer även grav- och juldekorationer
Du kan få 10 % rabatt på
gravsmykningsdekorationer
Kransar-Liggare-Buketter
i utbyte av denna utklippta annons,
oavsett antal

Kan beställas och hämtas hos Sia Stenkällan

Skogstorp nedanför Omberg

Susanne Axman 072-280 70 10

!!

Hamnrestaurangen
Hélènes Café & Bistro

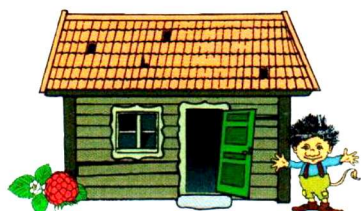

Öppet med bistromeny
Fredagar och lördagar
kl 16-20

Välkomna!

Hélène och Håkan
073-825 74 18

!!

OMBERGSBODEN

Tack till sommarens gäster på självplocket !

Vi har öppet plocket några veckor till.

Mer info på Ombergsboden.se och på

FB-sidan Ombergsboden - självplock 2023

Välkommen till Hästholmens
Retro & Kuriosa, Hamngatan 18

Kanske just du hittar det du letat efter
bland porslin, glas, modellbilar, leksaker
och mycket, mycket annat.

Öppettider fr o m oktober: Fredagar kl
16 - 18

Lördag - Söndag kl 14 - 18

Välkommen på besök! önskar Phoebe
0735 36 46 12 pasehlin@hotmail.com

!!

Näfstad loge

Tack för en fantastisk sommar!

Många våfflor och mysiga möten.

Välkomna på Halloweenmarknad den 28/10
kl 10-16 och Julmarknad den 2/12 kl 10-16.

Håll utkik efter mer info på sociala medier.

www.nafstadloge.se

!!

Välkommen på Öppet hus

Torsdagen den 12 oktober kl 15 - 19

Plats Hélènes Café & Bistro

Vi presenterar framtida utveckling för Hästholmen

Ödeshögs kommun

Ödeshögsbostäder AB

!!

Nu finns Lotta Mejsholms bok:

"ÅNGAREN PER BRAHE - till 100-årsminnet av
bärgningen och de människor som gjorde den möjlig"
att köpa via bygdegården. Boken kostar 170 kr.

Vid intresse, kontakta Camilla: 070-388 73 62

Välkommen till äggboden på
Alvastra Kungsgård!
Öppet alla dagar kl 8 - 20
Åsa och Thomas med personal

Bli gärna medlem

Swisha 100 kr till 123 694 80 87
Meddela din mejladress
Om du redan är medlem – värva en ny!
[https://www.aktionraddavattern.se/
medlemskap-stod/](https://www.aktionraddavattern.se/medlemskap-stod/)

**OMMA
PADEL**

Racketsport på Omberg från 20 kr/h.
Testa vår nya bana för touchtennis
och badminton! ommapadel.se

Ellen Keys Strand

Bli gärna medlem i
Ellen Key-sällskapet

ellenkeysallskapet.se

Hagabergs Trädgård

Tack kära kunder för ännu en fin
sommarsäsong!

Sötpotatisen frodas fortfarande med hopp om god
skörd. Försäljningstillfälle annonseras på FB-sidan
"Hagabergs Trädgård".

Pelargonåtervinning även denna höst. Släng dem inte
utan lämna dem gärna till Hagabergs Trädgård.

Tack till alla som skänkte förra året, de blev så fina
och uppskattade.

Välkommen till Vätterhästen
torsdag - söndag!

Här kan man åtnjuta en smaklig måltid eller
bara ta en fika, umgås i vår nyrenoverade
fastighet och insupa historians vingslag.

Boka bord i restaurangen via vår hemsida
www.vatterhasten.se

I vårt café kan man köpa, utöver gofika,
även lättare rätter.

I slutet av året så planerar vi för julbord.
Följ oss gärna på Facebook eller Instagram
för mer info.

Välkomna önskar Sverker och Susan